

નમસ્કાર ગાંધીનગર

પમરાટ

લેખક સથાન લોકની, ટાંકું તોળાણી..
(એમાં) વહી નોલે વાણીઓ, તારી લેખણ મેઘાણી!
તારી જો કંપિતા લથાન, જેણે પીઠેલ પાણી;
(એને) લાણો સોચેર લાભિયા, મોનો મેઘાણી !
શું જઈ શરણનમાં, અણો, તે સોંકું તાણી;
વધુ લિયાડાયા વાણીઓ, કંઈ મદદાં મેઘાણી!
છંદા, ગોણો ને સોઢા, સોઢ સંબાણી;
(એટાં) રોણા રાતે આસુણો, આસ મરતાં મેઘાણી!
તનેમ મળણ લથાને ઘણું; હેઠે પરં અણ પાણી ;
થિથર આધીન, આપણે પાણ મળણું મેઘાણી..!

દુલા ભાયા કાગ

પાયેય

પાણા મળશું મેઘાણી..!

જવેરચંદ મેઘાણી ગુજરાતી સાહિત્ય જગતનું એનું નામ છે જે એસાંસે વર્ષ પછી પણ જીવનું છે. એમનો કલમનો જાહેરી ઓસર્સ્યો જ નથી. વિશ્વ સાહિત્યની સાથે તળપદા ચારાણી સાહિત્ય સમગ્ર સાહિત્યક યેતનાનો પોતાની સેભિનોમાં સમાવી યુધ્યપર્વત સરજન કરનાર મેઘાણી મૂકી ઊંચેરા સરજનું. સુરેન્દ્રનાનું જિલ્લાના ચારીલાયામાં ૨૮ ઓગસ્ટ ૧૯૭૫ અને શ્રાવણવં પાંચમના દિવસે પિતા ક્રાંતિકા મેઘાણી ને મરત માતા ધોરીની કૃષે જાય કરતું જવેરચંદ મેઘાણી ગુજરાતી સાહિત્યનું એક એનું નામ છે જે હેમેણી ચાહીની માટે મનગમતું રહ્યું છે. મેઘાણી વડવાઓનું સુધી વતન અમરેલી જિલ્લામાં આવેલું નામ છે જે હેમેણી ચાહીની થી મેંડ્રિક પાસ થયા. અભ્યાસમાં ખૂબ જ તેજાંદી અને હંદેશ પદેલે નંબરે રહેતું.

ભાવનરાની શામાણદાસ કોલેજમાં એમણે અભ્યાસ કરેલો જ્યાં ગંભીર પણ ભાષી ચુકેલા હતા. એમ.એ.નો અભ્યાસ પૂરો કંયા બાદ એમણે ભાવનગરમાં શિક્ષક તરીકે કામગીરી પણ કરેલી. એપછી મોટામારીની બીમારીને કરાણે કરતાની પાતે સ્વાચ્છ થું પુરું, જ્યાં એમણે જીવશાલાને એનું કંપણી નામની વાણસો બનાવતો એક મોટી કંપણીના સીક્રેટરી. એ દરમયાન બંગળી ભાષા અને તેણે સંસ્કૃતિનો એમણે સધન અભ્યાસ કરેલો. ૧૯૧૮ના એમનું પ્રથમ દીવાન જાંખો બણે. "પ્રગત થયું, ૧૯૧૮ માં કંપણીની કાર્યાલયની પ્રસાદ કર્યો. આમ જવેરચંદ મેઘાણીએ યુવાવસ્થા સુધી અનતાત્માન વયસ્યાયિક અને સાહિત્યિક અનુભવો કરી લીધેલા શાદ સંસ્થાનું એમનું અનુસંધાન મળે છે તેઓ રાષ્ટ્રપથી પ્રકાશિત તથ અમૃતલાલ શેઠાના સામાજિક સૌરાષ્ટ્રમાં જોડાયા ત્યાણી. એમણી પ્રશિદ્ધ થઈ "કરુણાની કથાઓ" નામની વાતાંથો થચી. ૧૯૨૨ રીતે ૧૯૨૭ ના ગાળા દરમયાન લાયાયેલી "સૌરાષ્ટ્રી રસધાર" ના પાંચ ભાગ એ જવેરચંદ મેઘાણીની પણોગાણી સમાન છે. એ માટે એમને ૧૯૨૮નો પહેલોવહેલો રણાંજિતામણ સુવલંચંડક પણેલાનથી રહેલો.

ચાર્દુ ભક્તિના રેણે રંગાયેલા જવેરચંદ મેઘાણીએ "સિંપુદુ" નામે દેશભક્તિની ભરપૂર કાયોનો સંપ્રાણ આપ્યો. હ એપ્રિલ ૧૯૩૦ ના રોજ પોલેરા સન્યાગ્રહ નિમિત્તે આ "શૌર્યિનો" નો સંગ્રહ પ્રગત થયેલો. આથી ભયપીત થયેલી બ્રિટિશ સલ્લનાને એમની સામે ખોટો આરોપ થી કાઢ્યો. અને દુંધુકાની ભરી અદાવતનાં એમને રજૂ કરવામાં આચ્ય. જ્યાં ચાલુ કોર્ટમાં જાં સાંદેખની સામે એમણે "હજારો વર્ષની જૂની અમારી દેનાન્યાં" સ્વરચિત ગીત છે. એવી રીતે પ્રસ્તુત કર્યું કે ઉપસ્થિત મેદની તથા મેલિન્ડ્રેસ્ટ્રી કોઈની આંખો ભૂલી થઈ રહેલી. એ જ રીતે એમનું લૂંકપ્રિય ગીત "કોઈનો લાડકાવાયો" પણ સાખરમતી જાયાં રચ્યેલું. જવેરચંદ એમનું સમગ્ર જીવન શાખ અને એમનું સહેલી પણ હારે પડેલું. એમણે જીવનના અનુસંધાન પણ હારે પડેલું. એમને ૧૯૨૮ના નં. ૭ પર

મહાભારતમાં કહેવાયું છે કે જે સભામાં વૂલો નથી અને સભા ખરેખર તો સભા નથી. આદર્શ અને ત્વરથ સમજ વૂલોનું કાયી માન રહે છે. મેંડિકા સાચાનસ અને સુધીરેલા જીવનદીરણને કારણે સરેરા આયુષ વધ્ય છે. તેને કારણે વડીલાની સંખ્યા પણ વધી છે.

વૃદ્ધાની સંખ્યા વધ્ય પણ તેની સામે વૂલો માટેની સંવેદના તથા પ્રેમ-આદર્શ વિદે તો સમાજમાં વિશ્વાસ પણ હોય. એક ડિમ્પલબહેન કરીને સમગ્ર જુલાયાનું જાતીત અને અમદાવાદ શહેરનું ગૌરવ હોય. જોરા અને લોલા મારે છે કે ડિમ્પલબહેન વિવિધ સામાજિક સંસ્થાઓમાં નિઃવાસિભાવે સેવા આપે છે. વિશેષ કરીને સમગ્ર જુલાયાનું જાતીત અને અમદાવાદ શહેરના નારણપુરામાં વિસ્તારમાં આવેલા "જીવનસંદ્યા" વૃદ્ધાશ્રમમાં તો નિઃવાસિભાવે વિશેષ સેવા આપી રહ્યા છે.

સેવા કરીને સહેલે સહેલી નથી. તેમાં અનેક મકારના અંતરાયો અને પડકારો આપે છે. રોજ એક નવો પ્રેસ તમારી રાઇ લેઝેન તીબો હોય. બોક ડિમ્પલબહેન સ્વરચિત વિશ્વાસ રહીને સંસ્થાને ગરિમાપૂર્વક ચલાવી રહ્યા છે. તેમાં હુદાયાં રહેલાને પ્રેમ અને સંવેદના તથા સતત કામ કરતાં જ રહે છે.

મૂળ સુરેન્દ્રનગરની આ દીકરી ડિમ્પલબહેન અતુલભાઈ સાથે લગ્નગ્રાંધીયાની જાતીત અને અમદાવાદાં સ્થાની થાય. તે રેખા અને પ્રાણી વિશેષ સામાજિક સેવાઓ દ્વારા ચારિતાર્થ કર્યો છે. તેઓ અમદાવાદના નારણપુરા વિસ્તારમાં આવેલી દ્વારાં પ્રથમ વર્જ જૂની સંખ્યા. ફિઝિયોથે રૂપી નોંધાયેલા ક્રાંતિકા સેન્ટરનાં દ્વારીકરે કાર્યરત છે. આ ઉપરાંત લાયનેસ અને લાયનું કલબ ક્રોનિક પ્રાણીની જાતીત અને શોભને સંબંધાં જીવન જીવું છે. મહાની પ્રાણીની રક્તાંત્રાં લાયનું સંબંધાં આવેલું હોય. એક વારી સ્વાસ્થાની વિશેષ પણ બની રહ્યા છે.

પહેલું કિરણ
રમેશ તશા

સદીના વૃદ્ધાશ્રમો વસમાન નથી લાગતા હોય. હેવ તે રણિયામાન પણ બની રહ્યા છે.

અમદાવાદમાં વૃદ્ધાશ્રમ એટલે જીવનસંદ્યા તેણું એક સમીકરણ એવોડ અને સંપર્ક અને સંબંધાં વિશેષ કાર્યક્રમ કરેલાને જીવનસંદ્યા

બની ગણું છે. અમદાવાદમાં આમ તો ઘણા વૃદ્ધાશ્રમો છે પણ "સ્વયંસિક્ષા" એવોડ અને સંભાળ મુખ્ય છે.

ડિમ્પલબહેન સ્પષ્ટ માને છે કે સદા જીવન એનું જીવો કે સૌ જોયા કરે. સદા કાર્યો એવાં કરો કે આ આશ્રમ આવેલો છે. તેણું જીવું તરીકે કાર્યરત છે. આ ઉપરાંત લાયનેસ અને લાયનું કલબ ક્રોનિક પ્રાણીની જાતીત અનુસંધાન મળે છે. મહાની પ્રાણીની રક્તાંત્ર